



Minnesanteckningar rundabordssamtal

Tid och plats: 12 juni 2024 kl. 10.00–12.00, Tullverkets huvudkontor i Stockholm

Närvarande: Bo Jarestig (Transportindustriförbundet), Håkan Nilsson (Transportföretagen), Malin Madsen (Sydsvenska handelskammaren), Peter Hellman (Västsvenska handelskammaren), Teresa Ryberg M Figueiredo (Stockholms handelskammare), Elin Swedlund (Skogsindustrierna), Anna-Karin Ekman (Sveriges skeppsmäklarörening), Per Broholm (Sveriges åkeriföretag), Robert Lönn (Svenskt näringsliv), Mattias Bergman (Mobility Sweden)

Från Tullverket: Johan Norrman, Bodil Taylor, Carina Asplund, Cecilia Olsson

1. Välkommen

Deltagarna hälsades välkomna till rundabordssamtalet av vikarierande generaltulldirektör Johan Norrman och vikarierande överdirektör Bodil Taylor. Tullverkets ledning hade bjudit in branschorganisationer för att ta del av branschorganisationernas uppfattning om hur dialogen mellan Tullverket och näringslivet kan stärkas, men också diskutera hur dialogerna ytterligare kan stärkas framöver när de nya systemen kopplade till tullkodexen är införda. Inbjudna deltagare från branschorganisationerna och Tullverket presenterade sig.

2. Tullverkets vision och målbild

Tullverkets uppdrag är att ta in tull, skatter och avgifter. Tullverket har också ett brottsbekämpande uppdrag. Tullverkets vision är *Bara godkända varor över gränsen*. Det innebär att Tullverket arbetar långsiktigt för ett samhälle fritt från varor som hotar miljön eller människors hälsa och trygghet och där näringslivet konkurrerar på lika villkor.

Det gäller att balansera vårt samhällsuppdrag – vi ska bidra i arbetet med att bekämpa den organiserade brottsligheten samtidigt som vi ska arbeta för att förenkla den legala handeln.

3. Tullverkets prioriterade områden

Bekämpa den organiserade brottsligheten och den kriminella ekonomin

Vi behöver kraftsamla ytterligare gentemot den organiserade brottsligheten genom att använda myndighetens samtliga verktyg.

Utveckla datadriven analys

De senaste åren har stora resurser lagts på införandet av tullkodexen och en digitalisering av tullhanteringen. Det innebär att många andra områden har fått stå tillbaka och dessa områden måste vi nu utveckla.

Utveckla dialogen med näringslivet

Vi har en omfattande dialog med näringslivet kring införandet av tullkodexen men ser ett behov av ett mer strategiskt forum för dialog. Tullverket behöver vara lyhörda för hur förändringar påverkar olika branscher i näringslivet. Vi behöver kunna hantera både vårt serviceuppdrag och vårt kontrolluppdrag.

Implementera ny lagstiftning

Det händer mycket just nu kring ny lagstiftning, både för uppbördsdelen och den brottsbekämpande delen.

4. Digitaliseringen av tullhanteringen

Vi har under lång tid arbetat med införandet av tullkodexen och är nu på upploppet, där flera stora införanden sker under hösten. Nu behöver Tullverket se vilka möjligheter vi har för att fortsätta digitaliseringsarbetet och titta på möjligheter att utveckla exempel interna it-stöd och externa e-tjänster framöver. Digitaliseringen ger näringslivet möjlighet till automatisering som i sin tur ger möjlighet att sänka transaktionskostnaderna. För Tullverket ger digitaliseringen möjlighet till avancerad analys som i sin tur gör att vi hittar avvikelser och kan arbeta riskbaserat. Detta förutsätter tillgång till elektronisk information. Tullverket ska inte störa det legala flödet i onödan utan rikta insatserna mot aktörer som gör fel.

5. Tullverkets samråd och dialog med näringslivet

Tullverkets nuvarande form för samråd med näringslivet har funnits i 10 år. Under 2024 ska en utvärdering av Tullverkets samråd med näringslivet genomföras. En plan för hur Tullverket ska utveckla dialogen ska tas fram under hösten.

För att utvecklingen inom tullområdet ska vara så effektiv som möjligt behöver Tullverket ha väl fungerande former för samråd med näringslivet. Tullverket har valt ett samrådsförfarande som sker genom olika former av dialog. Dialogen sker via dialogmöten, externa referensgruppsmöten och enkätundersökningar. Externa referensgruppsmöten upprättas främst vid större förändringar där dialog behövs över en längre period, vid återkommande tillfällen eller med en särskild målgrupp. Deltagarna representerar sitt företag och sin bransch- eller medlemsorganisation. På detta sätt når vi en bredare krets i dialogen samtidigt som näringslivet vet vilken representant de kan vända sig till. Syftet är att fördjupa dialogen med näringslivet, öka transparensen och stärka konkurrensneutraliteten.

Reflektioner

Bra att ha den här dialogen i form av rundabordssamtal. Vi vill ju alla göra rätt och det är så många förändringar och nya system som införs nu. Efterlyser ett komplement som stöd till Tullsvaret – kanske en specialgrupp som hanterar exempelvis frågor om sjöfart. Branschen behöver snabba svar när det gäller operativa frågor. För sjösidan kommer också EMSWe inom några år – en önskan om att Tullverket jobbar för att den nya plattformen blir bättre än dagens.

Upplever, bland annat i samband med sanktioner mot järn och stål, att dialogen i andra frågor än införandet av tullkodexen inte fungerar så bra. Information om sanktionerna mot järn och stål av ryskt ursprung kom för sent.

Förr hade stora företag med AEO-tillstånd en egen kontaktperson hos Tullverket, men nu saknar vi en vilja från Tullverket till dialog. Bra med strategiskt forum för dialog men behovet finns också av dialog i operativa frågor. Från Tullverkets sida upplever vi ibland att det är långt mellan ledning och handläggare, precis som det i näringslivet kan vara långt mellan handläggare och företagsledning.

Det finns ett glapp när nya system införs, företagen går över till det nya uppgiftslämnandet och först då uppstår problem. Då behöver man svar snabbt och projektmejladressen är inte rätt kanal för den typen av operativa ärenden. Ett medskick inför höstens införanden att se över detta. Tullverket berättade att det nu finns en gruppering som ska arbeta hela hösten med de systeminföranden som då sker.

En branschorganisation upplevde att medlemmarna först var väldigt upprörda kring en förändrad hantering med anledning av krav på godkänd plats. Tullverket tog då en dialog med aktuella branschorganisationer för att diskutera möjliga lösningar. Ett medskick är att provtrycka lösningar med branschorganisationerna under tiden Tullverket arbetar med en fråga, det vill säga innan den slutliga lösningen är beslutad.

En reflektion rörde mervärdesskattefrågan som gick till domstol, att Tullverket drar lärdom av hur frågan hanterades. Tullverket har en dialog med Skatteverket i den frågan.

I vissa fall upplever utländska företag att det är svårt att bedriva handel med företag i Sverige.

En reflektion kring tulltillägg som vi tar med oss, att se över skyldigheten att beakta omständigheter när tulltillägg ska tas ut.

Väntetider vid klareringsexpeditioner i transportbranschen när nya system inte fungerar som det är tänkt.

Behovet av dialog i frågor ser olika ut beroende på nivå. Är det handläggare, är det chefer eller vem lämpar det sig bäst att ha dialog med? Ett exempel är e-ATA- frågor på teknisk nivå där det är svårt att nå fram, även om Tullverket på högre nivå vet att e-ATA är en prioriterad fråga.

Hur ser Tullverket på balansen mellan service och brottsbekämpning? Vad prioriteras högst? Det är två viktiga prioriteringar, och vi behöver hitta en bra balans samt därigenom ska verksamheten underlätta för det legala flödet samtidigt som det blir svårare för det illegala.

6. Gruppdiskussioner

Under gruppdiskussionerna diskuterades erfarenheter av Tullverkets information och dialog kring kommande förändringar samt införanden av nya system enligt tullkodexen. Tullverket ville också veta vad som upplevs positivt med dagens dialog och förslag på förbättringar. Slutligen diskuterades också vilka frågor som branschorganisationerna ser ett behov av att diskutera med Tullverket.

Sammanfattning av gruppdiskussionerna:

- Positiva erfarenheter av kommunikationen inför kommande förändringar (med undantag för krav på godkänd plats i vissa flöden).
- När man går över till nya system – hur ska aktörerna göra rent praktiskt. Ett önskemål om mer riktad information till olika branscher/transportslag. Exempelvis webbseminarier eller Tullnytt live med fokus på en bransch.
- Ett önskemål om specialisering hos medarbetare inom Tullsvaret på olika områden så man får svar snabbt.
- En kontaktperson på Tullverket för AEO-företag som man kan vända sig till med frågor. Så fungerade det tidigare.
- Ett önskemål om längre remisstider när externa remisser skickas ut.
- Provtryck tänkta lösningar innan Tullverket fattar beslut.
- Att tidigt vara med i dialogen vid förändringar.
- Viktigt med ett begripligt och lättillgängligt språk.
- Hoppas på tidig dialog framöver kring tullreformpaketet.
- Vikten av dialog på olika nivåer, både på Tullverket och i näringslivet (operativt, taktiskt, strategiskt).
- I vissa fall en fördel om flera myndigheter deltar samtidigt vid information/dialog, t.ex. Kommerskollegium.

7. Avslutning

Tullverket tackade för aktivt deltagande och bjöd in till ett uppföljande rundabordsamtal den 27 november kl. 10.00-12.00. Minnesanteckningar skickas till deltagarna inom kort och minnesanteckningarna publiceras också på tullverket.se.